

Chronicon chronicorum ecclesiastico-politicum

ex huius superiorisque aetatis scriptoribus concinnatum ; qua non modo pontificum, archiepiscoporum, abbatum, &c., set et doctorum armis literisque illustrium, dies natalis ... egregiaque eorum ... facinora ... breviter delineantur ...

Gruterus, Janus

Francoforti, 1614

Quartvm Capvt De Omnibvs Episcopis Constanciensibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64659](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64659)

Exeruit inter multa alia quibus arcem Episcopalem insi-
gnit magnificas etiam ædes pro præposito Andrea de
Salicibus optima spei, & expectationis adolescentulo, qui
est Episcopi Lucii de sorore nepos, filius magnifici & longe
clarissimi Capitanei Domini Antonii de Salicibus.

QVARTVM CAPVT DE OMNIBVS EPISCO- PIS CONSTAN- cienſibus.

CONSTANCIENSIS Episcopatus non Constantia,
sed in Ergouia apud veterem Vindonissam capit, in
confluxu magi Araris ac Rusa, insignium fluuiorum: sub
Clodouo Galliarum rege, primo ad Christum conuerso,
& S. Remigi manibus baptisato. Eius gubernatores ac An-
tistites ad hæc nostra vsq; tempora hi numerantur.

I.

S. Paternus.

II.

S. Lando: Hos nominat Petrus de Natalibus in suo
Diario.

III.

Maxentius.

IV.

Bubulcus seu Boulco. Is interfuit Concilio Epaonensi,
quod celebratum est, annum Christi circiter 498. ibi sic
se subscripsit, Bubulcus Episcopus Vindonissensis.

V.

Grammatius: interfuit Concilio Aurelianensi, in Gallis
celebrato, anno domini 546. Is se etiam subscripsit Episco-
pum Vindonissensem.

ddd 4

VI.

S. Maximus vel Maximinus. Vixit Clotarii fecūdi, & Dagoberti magni, patris scilicet, & filii, potentissimorum Gallia regum temporibus. Et hunc Clotarius rex transfudit in vereri Vindonissa in regiam Villam Constanciam, a Constancio primo, Imp. Aug. extrui ceptam: id factum circa annum Domini 570. Sic Maximus iste vltimus Vindonissensis, & primus Episcopus Constancienſis dicitur.

VII.

Rudolphus alibi Rudilo dictus.

VIII.

Vrsinus.

IX.

Gaudentius qui obiit anno Christi 618.

X.

Martinus ab aliquibus Martianus, ab aliis Marianus dicitur: Huius temporibus circumſcripſit certis ſuis limitibus Dagobertus Episcopatum Constancienſem, habetur adhuc in Bulla Friderici Barbarossæ. Huic dicitur etiam idem rex multa insignia privilegia, quibus hodie huc vitur Ecclesia Constancienſis. Id factum est anno Christi 633.

XI.

Ioannes, propter summam vitam innocentiam Beatus appellatus, patria & gente Rhatus Churienſis: discipulus S. Galli Scoti Heremita, & concionatoris accolarum Laurentii Acroniani, qui cum ipse ad gubernationem Constancienſis Ecclesie vocaretur, honore oblatum humillime deprecatus, hunc Ioannem charissimum suum amicum ac sodalem in urbem ducens, Ecclesie commendavit, in praesentia Actonis Nemetum, Theodori Augustudinenſis, & Alberti Lugdunenſis Episcoporum, item Gunzonis siue Cunzoni.

Suev.

Suenorum ducis, residentiam suam, tum Vberlingæ ad lacum Acronianum habentis. Hæc introductio & electio Episcopi Ioannis facta est anno 650.

XII.

Obhardus Bosso cognominatus.

XIII.

Pictavius.

XIV.

Seuerus.

XV.

Astropius.

XVI.

Ioannes secundus: hunc alij Haunum appellant.

XVII.

Ruffo alius Bufo dictus.

XVIII.

Audonius. Huius meminit Hermannus Contractus, obiit anno Domini 736.

XIX.

Ernfridus alius Anefridus eligitur anno 736. à rege Carolo Martello. Erat prius Abbas Diuitis Augiæ in lacu Veneto, eius cœnobij gubernationem retinuit etiam cum Episcopatu, consensu Caroli. Præfuit Episcopatu 10. annis & obiit anno 746.

XX.

Sidonius vel Snodius accepit baculum pastorem anno 746. Præfuit 14. annis, obiit dysenteria: in templo Sangallensi, anno 760. Homo ambitiosus & auarus: Tenuit etiam Abbatiam Diuitis Augiæ: Ac ut Sangallensem quoque consequeretur, nihil intentatum reliquit, tam diu, donec S. Othmarum pium abbatiæ Sangallensis gubernatorem capi & in vincula coniici curaret: cuius Tyrannidis confirmatores, & quasi satellites erant Warinus & Rut-

hardus comites Altorffenses, Welphorum siue Catalogorum appellatione noti. His temporibus liberalissime donauit Ecclesias, Solaturreslem in Heluetiis, Colmariensem in Alsatia, & Constantiensem, Domina Bertrada Pipini Galliarum regis coniunx, Caroli Magni mater.

XXI.

Ioannes monachus Diuitis Augiæ, successit Sidonio in gubernatione non Episcopatus tantum, sed & vtriusque abbatia, cui Sidonius etiam præfuerat: electus & confirmatus à rege Pipino. Præfuit sapienter ac vtiliter annis penè 22. obiit anno Domini 781. Sepelitur in Diuitis Augiæ cello D. Chiliano dedicato. Post hunc Ioannem ponunt aliqui Catalogi tres alios Episcopos Constantienses Gægolpsum, Fidelem & Theobaldum, sed numeri annorum non conueniunt, nisi forte isti tres vno anno ex hac terra emigrarint omnes. Nec meminit horum Hermannus Contractus, ergo & hoc loco omittendos duxi: Præterea minime enim nihil etiam de ipsis extat.

XXII.

Egino eligitur anno Domini 781. Præfuit annis 52. obiit anno gratiæ 813. Is etiam flagrans habendi cupiditate statim monasterij Sangallensis Abbati waldoni gratia infidatus est. Reliquit post se crucem habentem purpuream 50. marcas, argenti vero 35. & preciosissimas gemmas hac inscriptione:

Hoc tropheum Christi Egino pro lucè perenni,

Virgo Maria tuo sacro dicaui honori.

Cui prece queso tua tribuantur regna Polorum.

Hæc crux postea anno Domini 1476. ab Episcopo Hermanno de Landenberg aucta & renouata, & tota auro facta est, cum tali inscriptione:

Hac crux, argento tribuit quam præsul Egino,

Auro commutata datur, nunc sic renouata.

XXIII.

V Volfoleon Eginonis Episcopi ex fratre nepos.

hachus antea Sangallensis, qui Episcopus factus, non minus fuit iniurius Sangallensi abbatia, quam fuerat Eginus: sed qui cum summo tandem dedecore quiescere cogebatur à Ludouico Pio. Præfuit Constantia annis 18. obiit anno Domini 831. Sub eo ædificari cœptum est Monasterium Radolphinæ Cellæ, à Radolpho Episcopo Veronensi, qui patria gente Alemannus fuit. Stumpfius Helueticorū Chronographus, hic Theodorum quendam inserit, qui Basilicam Tigurinam à Carolo Magno fundatam consecravit: illum ego non Episcopum, sed Suffraganeum fuisse arbitror. Catalogi enim veteres non habent eum.

XXIV.

Salomon primus, vir pius, mitis ac pacificus & bonus gubernator, eligitur anno domini 831. Præfuit summa cum laude annis 42. obiit anno domini 873. Construxit antequam designaretur Episcopus, collegium regularium Canoniorum in honore S. Stephani, in pago suorum parentum, à se Salmonfach appellato. Id Collegium postea Episcopus factus ex Thurgouia in urbem Constantiensem transtulit, in Parochiam S. Nicolai, quæ iam S. Stephani Cathedralis Basilica, ab hoc Salomone sic dicta & constituta est. Is idem Salomon primus fundator & monasterij, & oppidi, quod Episcopi Cellam vocant, celebratur: in quo frequentius quam Constantia habitasse dicitur. Ad hunc scripsit Epistolam Pontifex Max. Nicolaus primus, quæ extat in Decreto Cap. Scisciratur &c.

XXV.

Bathogo succedens Salomoni, præfuit quatuor annis, quibus maxima fuit annonæ difficultas. Obiit anno Christianæ salutis 877.

XXVI.

Gebhardus electus est post Bathogonem, anno Domini 878. Præfuit quiete quatuor annis: vir pius & religiosissimus: postea cum Nortmanni & Gallia & Germaniæ extremam minitarentur vastationem, ipse etiam pio

affectu tuenda patriæ, & pugnandi pro aris & focis cum aliis principibus ad arcendos & prohibendos eiusmodi grassatores à Germania, profectus: ab hostibus infidelibus captus, & trucidatus est, anno Christi 885,

XXVII.

Salomon secundus, Gebhardo Martyri Dei subrogatus est anno Christi 885. Præfuit sex annis. Obiit anno Domini 891. Sub hoc Episcopo Imp. Carolus Crassus ab omnibus principibus suis desertus Arnolpho ab ipsis electo cedens, abdicavit se Magistratu Imperij, & in summa paupertate viuens, vix demensum habuit: At non in tali egestate vixit, nam anno Christi 888. à quodam ministro suo, in pago Neydingen ad Danubium sito interceptus, inde in Augiam diuitem auectus, & in choro maius Ecclesiæ propiciam Diuæ virginis terræ honorifice condatus est.

XXVIII.

Salomon tertius comes vel Baro à Ramschwag, cuius familiæ hodie adhuc nobiles heroes in Rhetia habitant. Diuo Ferdinando regi à summis consiliis: Is primum Monachus Sangalli fuit, nam castrum Ramschwag, in quo natus erat, non procul abest à Sangallo, etiam si vastatum sit, & tantum rudera ac vestigia quædam eius apparatus. Institutus ab Ilone insigni quodam & doctissimo Sangallensis monasterij professore liberaliter, doctus etiam factus sit ipse, ita vt sint adhuc in Sangallensi & Constantiensi Bibliothecis libri, latine ab eo scripti. Ex monacho factus est Imperatoris Ludouici secundi Sacellanus, post cuius mortem sequentibus etiam Imp. quatuor seruiuit, quibus omnibus longe charissimus fuit: præcipue vero Arnolpho Imperatori ita charus erat, vt ille eum duodecim Monasteriorum (inter quæ erant & Sangallense & Campidonense) amplissimum Abbatem constitueret: quibus omnibus summa sapientia & pietate præfuit. Constituitur ergo

Arnolpho Imperatore Episcopus etiam Constantiensis, anno Domini 891. vbi vnanimi totius cleri consensu cum summo gaudio acceptus est: Præfuit ibi 29. annis, & laudabiliter & vtiliter. Donauit & illustrauit liberalissime ac copiosissime Ecclesiam Cathedralē, multis aureis & argenteis clinodiis, plurimis item optimis libris, preciosissimis vestibus, pagis item integris & annuis prouentibus maximis. Impetravit item non veterum solum, ab Imperatoribus priuilegiorum confirmationem, sed & noua priuilegia præsertim à Conrado Saliquo. Erat procerus corporis statura, formosa facie, & optimis moribus præditus: mitis, clemens, benignus & hospitalis erga pauperes, facundus & eloquens, & qui ipse quoque sapissime è suggestu ad populum concionari solebat. Auaritia & superbia nunquam in eo animaduersa sunt. Urbem Constantiensem maxime amplauit & locupletauit, nam eo transfuit vt in natura munitum locum tempore Hunnorum irruptionis in Germaniam, totam circumiacentis prouinciæ clerum: Quod sub Ludouico tertio factum est. Anno domini 914. à Bertholdo & Erchingero Sueuiæ ducibus captus, & in castrum Algowiæ Theobaldsburgum (cuius nominis mons Lindauo vicinus est) abductus, aliquandiu ibi detentus est: Quæ Tyrannis seminarium fuit multorum dissidiotorum & maximorum tumultuum, & aliqui duces propterea capite multati sunt à Conrado Saliquo Rom. Imp. Valedixit tandem isti mortali vitæ, & ad æternam cōcessit anno redemptionis 919. in die trium regum: Sepelitur cum maximo honorum omnium luctu in dextra Cathedralis Ecclesiæ Constantiensis.

XXIX.

Notingus quem aliqui comitem Veringensem fuisse autumant, quorum opinioni tamen aduersatur Insigne Notingi: at Veringensibus comitibus sanguine coniunctum fuisse credibile & verisimilius est. Is concordibus totius cleri Constantiensis suffragiis è Sangallensi mona-

sterio, ad Episcopatus gubernationem euocatus est; post mortuum Salomonem. Præfuit autem is, antequam optime ac vtilissime: erat Episcopus eximie doctus, qui soluta & ligata oratione plurima scripsit, & omnes Euangelistas commentariis illustrauit. Fuit idem etiam multarum insignium cantionum author; quarum adhuc vultus est in Constantiensi Ecclesia. Fuit Pædagogus sequenti Episcopi S. Conradi. Obiit tandem anno incarnati verbi 935. Sepelitur in Summa Basilica Constantiensi, in prebetura consanguinei sui S. Vlrici Episcopi Augustani, qui in diuina vniuersæ ciuitati triduo ieiunio, curauit publicas ad Deum preces fieri, vt is populi sui miseris daret iterum euersum primum Episcopum, qualis fuisset Notingus: quem aliqui Notingerum appellant.

X X X.

S. Conradus patre Henrico comite Altorffensi, matre vero comitissa Baiarica ab Hohenvvart siue Neumuntoriana: in VVeingarteni cœnobio peruenit; a Notingo Episcopo educatus, & liberalissime institutus post præceptoris ac alumni sui mortem vniuersi cum clero tum populi Constantiensis consensu postulat, & eligitur anno 935. Præfuit summa cum laude annis In quibus Constantiam plurimis præclaris ædificiis ac templis egregie illustrauit, omne suum patrimonium in vnum studium conferens. Construxit templum S. Martinis, Parochialem Ecclesiam S. Pauli; tum adhuc in cœnobio sitam: Sacellum D. Mauricij, magnificum item peregrinorum & peregrinis Xenodochium. Ter profectus in terram Sanctam, semper feliciter & incoluntis corpore reuertens. Fuit ei archissimum necessitudinis & amicitie vinculum cum S. Vlrico Episcopo Augustano. Edificauit castrum: obijt tandem plenus dierum postridie S. Costantini, anno Domini 976. Othone secundo Imp Rom. regnante. Sepelitur sub dio, prope Sacellum S. Mauricij.

conditum, ita enim sepeliri voluerat: vbi diu miraculis clari-
 fuisse dicitur. Huic tumulo postea pietatis studio superæ-
 dificauit elegans sacellum: Reuerendus Dominus Vricus
 à Reichental, Canonicus Constantiensis.

XXXI.

Gaminolphus successit S. Conrado, præfuit bene & lau-
 dabiliter 4. annis, & valedixit vitæ mortalium anno Chri-
 stianæ salutis 980.

XXXII.

S. Gebhardus secundus huius nominis, aliis Eberhardus
 tamen dictus, comes Brigantinus, Vithonis ex Domina
 Dietburga filius, post mortem matris ex utero cæsus: vir do-
 ctus, pius ac facundus, eligitur anno Domini 980. Præfuit
 laudabiliter annis sedecim: Obiit anno 996. Sepelitur Pe-
 tershusij in monasterij Benedictini à se fundati, & in quin-
 quennij spacio constructi templo, sub ara maxima, quæ est
 ante chorum. Multa contulit ad Episcopatum. Fundauit
 Collegium etiam Canonicorum Zurzachij, suis pro-
 priis pecuniis, quod etiam certis annuis prouentibus do-
 tauit.

XXXIII.

Lambertus monachus Petershusanus, imptimis reli-
 giosus & honestus Dominus: eligitur Episcopus Constans-
 tiensis vno omnium Canonicorum ore, anno 996. præ-
 fuit prudenter & vtiliter 13. annis, obiit Philiyali an. 1009.
 Huius Lamberti temporibus, vixit in Sangallensi cœnobio
 Hermannus Cōtractus, comes Veringenis, V Volferadi ex
 Hiltrude filius, monachus eximie doctus: Poeta, Orator,
 Astronomus, Musicus & Chronographus insignis: cuius
 tenerima & in cinerem iā resoluta incipientia ossa mihi su-
 periore anno ostendit, amplis ac doctis. vir Io. V Vernherus
 à Rischach, ordinis Teutonicorū Prouincialis cōmendator
 per Balthiā Alsatia, Alchenhusij in Sueuia habitans, & o-
 mnis generis optimos libros summo studio cognoscens.

XXXIV.

Rodhardus aliis Richardus successit Lamberto electus à

toto clero Constantiensi: præfuit 4, annis, S. Henrico Imperatore tam chatus, vt fere semper eum secum haberet in aula regia. Cumq; Imperator coronam Imperij & benedictionem Romæ petiturus in Italiam proficisceretur, sequuntur eum etiam, Episcopus Ruthardus & Abbas Singallensis Burcardus. Cum autem Imperator & Saraceni in Italia ingenti prælio vicisset, ex omniq; Italia vicissim Imperij coronam & benedictionem à Pontifice Martino benedicto VII. accepisset, & in Germaniam iam redire cœtueret: correptus est exercitus Imperatorius ditatipila quæ cum late grassaretur, nec cuiquam parceret. Rodhardus etiam Episcopus, & Burcardus Abbas è medio habitus, & Imperatoris iussu in Italia honorifice humati sunt anno Domini 1013.

XXXV.

Haymo eligitur statim post auditam & perceptam mortem Rodhardi, præfuit pie & laudabiliter summa prudentia annis 13. Obiit paralyti anno Domini 1026 octava Martij. Is post mortem Henrici Claudij Electores Imperij in eligendo nouo rege vehementer discordes, quosdam alios etiam grauiter tumultuantes, ad pacem & tranquillitatem exhortatus, autoritate sua facile eos persuasit.

XXXVI.

Warmannus comes Dillingensis & Kiburgus, Dillingen Augiæ monachus, substituitur mortuo Haymo anno Domini 1026. Erat insigni doctrina & sapientia præditus ita vt commendaretur ei erudiendus Hermannus dux Sueuiæ: præfuit ille sapienter & vtilissime octo annis, decessit ex hac vita anno Christianæ salutis 1034. Sepelitur Constantiæ.

XXXVII.

Eberhardus comes à Dillingen & Kiburgk, Germanicus frater Episcopi warmanni, præficiunt Episcopatu anno Domini

domini 1034. bene & laudabiliter præfuit annis 12. Sub eius gubernatione Comitatus habitati & celebrata sunt Constantiæ ab Henrico tertio Conradi Saliqui filio: anno domini 1044. in quibus talis ab eo pax constituta est inter omnes Imperij principes ac status, qualis nulla postea fuit in Germania. Sequutus est Episcopus iste anno domini 1047 Henricum Imperatorem proficiscentem in Italiam, ut Schisma inter tres Pontifices ortum tolleretur & componeretur: quod cum ita factum esset, & Imperator Svigerum Episcopum Bambergensem Romanæ Cathedralis præfecisset, isq; Henricum Imperatorem eiusq; coniugem Dominam Agnetem coronaret in natali Domini: obiit eodem die Episcopus Eberhardus subitanea morte, qui mox cum summis honoribus terræ mandatus est, sub S. Petri porticu.

XXXVIII.

Theodoticus Cancellarius prius & Archifacellanus Henrici Imperatoris, præpositus item Aquisgrani & Spiræ: eligitur post fata Eberhardi, anno 1047. confirmatur ab Imperatore Henrico tertio, cui longe erat charissimus: afflicta valetudine præditus. Præfuit 4. annis: Petiit Romanam consulendi Pontificis ergo, in ardua quadam causa & grati controuersia. Inde cum redisset, decessit ex hac lumbi ad lætorem vitam 22. Iunij, anno salutis Christianæ 1051. Sepelitur in S. Stephani Basilica Constantiensi.

XXXIX.

Rumoldus alibi Grimoldus, præpositus antea Goslariensis in Saxonibus. Eligitur iussu Imp. Henrici tertij, anno salutis 1051. Præfuit annis 17. Erat homo natura paulo contentiosior, alioqui pietate & animi dexteritate eximia præditus: Henrico tertio ita charus, ut unicam filiam suam ei traderet, & concederet erudiendam & educandam tantum, donec illa,

iam matura viro iam plenis nubilis annis:
sine cum parentum tum Episcopi consilio vel consensu nuberet Suenorū duci, Rhinfeldiæ ac Habsburgi comiti Ro-

ccc

dolpho. Sub hoc Episcopo concidit anno domini 1069. Summum templum Constantiense, quod ab hoc Rudolpho egregie, & pulchrius, & fortius quã antea instauratum & exadificatum ac consecratum est. Exrat in Decreto epistola ab Alexandro secundo ad hunc Episcopum (quem Grimoldum vocat) scripta Cap. Sollicitudo. *Distinct. 72.* Obiit anno 1069. Sepelitur honorifice ac magnificè in noua Basilica à se restituta. Sub hoc Episcopo, obiit anno Christi 1052. Domina Hildrudis Wolfenradi comitis Worringensis cõiunx, Hermañni Cõtracti Historiographi mater: in Alleshufan pago ad lacum Buchouientem duobus pene milliaribus à Biberaco sepulta.

X L.

Carolus gente Thuringus, Canonicus Magdeburgensis, ab Henrico 4. rege constituitur aut intruditur potestate Capituli consentu, anno 1069. Is initio suis Characteratus erat, nam insigni sapientia & morũ suauitate, & gratia item corporis statura ac vultus gratia præditus, *distinct. 72.*

Cum nihil omnino sit ab omni parte beatum:

iusto erat auarior, & qui Simoniacis negotiationibus potius, quam suæ Ecclesiæ commoda quærebat. Accusatus idcirco à Canonicorum suorum senatu Romæ apud Papam Alexandrum II. iussu ac mandato eius Moguntiam vocatur, vbi in congregata Synodo, præsentate Henrico 4. qui iudicaturus Carolum, cum eo Moguntiam descenderat, excommunicatur: cum præfuisset 2. annis. Id factum est anno 1071. Mense Aug. Reuersus igitur Magdeburgum eiusdem mensis 27. Decemb. mœtore animi consumptus, ex hac mortali vita emigrauit. Meminit eius Lambertus Schaffnaburgensis in explicatione anni 1071.

X L L.

Otho Canonicus Goslarensis in hac ipsa Synodo Moguntina, exauthorato Carolo ab Henrico quarto substituitur, qui habebat eum secum Moguntia. Ordinatur, confirmatur & consecratur mox in præsentia Regis.

Conuocatorum Episcoporum à Sigefrido Archiepiscopo. Post consecrationem ablegauit eum rex Constantiam, dicens familiaribus suis: Constantienses noluisse retinere sapientia & doctrina instructum Episcopum (Carolus inueniens) haberent ergo iam fatuum istum. Præfuit 3. annis & Gregorij VII. mandato eiicitur ex gubernatione, eo quod Henrico 4. fideliter adhæreret, & quod se eidem Pontifici opposuisset in adserendo ac defendendo sacerdotum coniugio. Deturbatus itaq; & eiectus per Rodolphum Suedicum, Rom. regem eiusq; asseclas, Hermannum ducem Saxoniz, & Bertholdum Marchionem Zeringensem Pontificij fulminis executores, Basileam concedens, reliquam vitam ibi absoluit: ubi & mortuus & terræ mandatus est. Huic exulanti dedit Henricus quartus Episcopatum Cimbrensem, quem tamen nec vidit nec possedit. Constantiam vero milit, idem Henricus quartus primum Rupertum quendam, postea Bertholdum, sacellanos suos ad gubernandum Episcopatum, sed neuter horum à clero receptus: aut diu retentus est. Sex annis tamen sibi inuicem succedentes, per vim, aliqua Episcopatus parte potiti sunt, postea nerum eiekti, non quod clero Constantiensi adeo inuiserent, sed propter inimicitias & intestina bella quæ uerant inter Imp. Henricum quartum, & Gregorium septimum Pontificem.

XLII.

Gebhardus tertius huius nominis, dux Zeringensis, & monachus Hirsaugiensis ita diligenter commendatus est Senatus Canonicoꝝ Constantiensium ab Abbate Hirsaugiensi Gulielmo, sub quo diu sanctissime uixerat, & à Bertholdo Zeringensi duce fratre suo: ut assumeretur & eligeretur in Episcopu Constantiensem, anno 1082. Hanc electionem confirmabat Pontificius legatus Dominus Petrus Episcopus Alba, addita etiã consecratione. Præfuit in summis periculis ac difficultatibus annis decem, quibus elapsis ita ab omni parte à regis asseclis ac ministris contumelia

iniuriis ac molestiis affectus est, vt Vlrico Abbati Sangallensi Charinthiæ ducis filio Constantiam obsidente, cogere loco cedere & Episcopalem sedē relinquere, à quo exulauit 13. annis, præsidente interim Arnolpho tum libidentibus paulatim germaniæ tumultibus, & ipse auxilio Theodorici Abbatis Petershusani in Episcopatum suum rediit, anno 1105. vbi tranquilliore postea vita, & fortuna per annos vndecim vsus est, quibus Ecclesiam Cathedralē à Rumoldo Episcopo reædificari cœptam, egregie & fœlicissime absoluit & consecrauit. Decessit ex hac vita anno domini 1115.

XLIII.

Arnolfus comes Sancti montis, Sueuus, monachus Sangallensis intruditur vi per Abbatem Sangallentem Vlricum tertium Charinthiæ ducis filium, ac Henrici quarti Imperatoris consanguineum: idque fit anno domini 1105. cum summo detrimento Episcopatus Constantiensis, fuit annis tredecim, tum qua mensura ipse erat mensuratus Episcopo Gebhardo, eadem remensum est ipsi quoque anno domini 1105. inclinatis rebus Henrici quarti, eiectione est ab Episcopi Gebhardi consanguineis, & Gebhardi summa cum laude restitutus. Qua vero postea fortuna fit Arnolphus eiectione, aut quo terratum peruenit, ignoratur.

XLIV.

Vlricus comes à Dillingen & Kiburg, propinqua consanguinitate coniunctus S. Vlrico Augustano antea Episcopo: singulari clementia & fauore Imp. Henrici quarti peruenit ad Episcopatus Constantiensis gubernationem consentiente tamen etiam & clero & populo Constantiensis: confirmatur à Pontifice Gelasio secundo consecratur ab Archiepiscopo Mediolanensi. Præfuit summa prædicatione decem annis: Construxit ac dotauit de suo patrimonio primus, Monasterium Canonicorum regularium Sancti Augustini Creuezlingum, extra muros Constantiensis Thurgouia situm: Renouauit item & instaurauit iterum

pene collapsum Xenodochium pauperum, à S. Conrado olim constructum, ac liberalissime dotatum. Impetrauit etiam à Pontifice Callisto secundo, vt leuaretur è tumulo, ac canonisaretur inque Diuorum numerum referretur. S. Conradus: quod factum est, anno Christi 1120. cum iam ille centum & quadraginta quatuor annis quiescisset sub terra. Incidit tandem Episcopus Vtricus in grauissimum morbum comitalem, vel Epilepsiam, qua absumptus: obiit tandem anno Christi 1127. Sepelitur in Cathedralis templi choro.

XLV.

Vtricus secundus, Baro de Castellis: monachus apud S. Blasium in Hercynia, vnanimi consensu Canonicorum electus successit Vtrico Dillingensi: præfuit vtiliter ac laudabiliter annis vndecim. Ac etsi varie premeretur à vicinis quibusdam tamen istas calamitates & aduersitates summa prudentia exoperauit, quam diu haberet propiciam sibi & contentientem Canonicorum senatum. Cum autem ille seditiosus in Dominum ac caput suum, ob leuiculam quandam causam deiecti castri alicuius, quod obsessæ aut obsidendæ vbi incommodare potuisset: Episcopum coram Pontifice & Cæsare grauitè accusaret: cessit pius Episcopus patienti animo. isti suorum Canonicorum furori, & Episcopatum ipsis libere resignans ad Monasterium suum rediit, vbi sanctè viuens reliquum vitæ absoluit. Paucis septimanis ante istam discordiam concidit altior turris templi maioris Constantiensis, ex quo casu omnes campanæ contractæ sunt. Resignatio hæc Episcopatus incidit in annum Domini 1138.

XLVI.

Hermannus Baro de Arbona, eligitur à toto Collegio Constantiensis, confirmatur ab Innocentio secundo, anno Domini 1139. Attulit omne Patrimonium suum ad Episcopatum, trecentas etiam auri marcas, ad summæ Basilicæ illustrationem conferens. Contra hunc libenter intrusisset

Imp. Conradus III. Brunigundum quendam sacellanus suum, sed post festum ille veniens, hoc audire coegit quod Paris olim ab Helena:

Ad possessa venis præcepta, gaudia seruis:

Spes tua lenta fuit, quod petis alter habet.

Præfuit autem Hermannus summa cum laude 16. annis, omnibus beneuolus, & omnibus eximie charus. Illustrauit multis ornamentis Basilicam Constantiensem, emendauit agrum Hegouix oppidum. Restaurauit anno 1142. colapsam Scotorum monasterium. Impetrauit à Friderico Barbarossa confirmationem donationis ac Bullæ regis Galliarum Dagoberti, anno 1155. obiit tandem anno Domini 1165.

XLVII.

Otho secundus, comes Habsburgius, etsi sint qui Zerzingensem ducem fuisse affirmant: cui sententiæ alii præsertim Salemitani Monasterij Abbatum Catalogus: ubi secundus eius loci Abbas Godefridus, dicitur electus sub Othone isto Episcopo, duce Zerzingensi. fuit iste Otho, siue Zerzingensis, siue Habsburgius: præpositus antea Augustinæ in Mauricium, vir summa prudentia & optimis moribus conspicuus, at homo valetudinarius: eligitur anno Domini 1165. Præfuit 4. annis, semper fere agrotans: obiit anno 1169.

XLVIII.

Bertholdus nobilis Baro de Bussnang ex Thurgouia: fuit etiam qui Baronem de Kussnach, ex Ergouia obitu fuisse arbitrentur: eligitur is ab vnanimiter consentiente clero statim post euocatum ex hac vita Othonem, virtutibus prudentia ac virtute præditus. Præfuit laudabiliter annis 10. obiit 20. Maij: anno redempti orbis 1179.

XLIX.

Hermannus secundus, nobilis à Fridingen ex Hegouia natus, defuncto Bertholdo successit anno Domini 1179. Præfuit 12. annis: pacis & tranquillitatis publicæ, vt antea

tilissimus ita custos etiam diligentissimus, omnibus suis subditis ex animo charus. Huius temporibus Imp. Fridericus Barbarossa omnibus Imperij principibus ac statibus Constantiam conuocatis, statuit & sanxit ibi publicam pacem per totum Imperium sancte conseruandam, anno Domini 1183. Hanc pacem Constantiensem pacem appellabant omnes homines, eamq; publicis literis comprehensam Baldus Iurisconsultus postea commentariis illustrare dignatus est, obiit Episcopus Hermannus anno Domini 1191. cum præcedente anno Imp. Fridericus Barbarossa periisset in quodam Armenia fluuio.

L.

Diethelmus Baro de Vyssenburg, & Dominus in Krenkingen, antea à Friderico Barbarossa Abbas diuitis Augiæ designatus in Comitibus Spirensibus: Isti cœnobio cum sapienter ac vtilissime præfuisse annis 25. vocatus est vnanimi totius cleri ac populi Constantiensis consensu, ad gubernationem etiam Episcopatus, anno Domini 1192. cui summa cum laude præfuit annis duodecim, retinens interim Diuitis Augiæ etiam possessionem, obiit tandem 12. Aprilis, anno Christianæ redemptionis 1205.

L I.

Wenerus Baro à Strauffen, eligitur à Capituli Constantiensis toto Senatu, anno 1205. præfuit quatuor annis & aliquot mensibus, obiit anno 1210. Sepelitur magnifice in choro Cathedralis Ecclesiæ.

L II.

Conradus secundus, nobilis comes de Andechs & Degerfeld, ordinarie successit Vvernhero: præfuit & profuit Ecclesiæ Constantiensi annis 24. cum summa omnium hominum laude, obiit anno 1234.

L III.

Hentius nobilis de Thanneck, aut vt aliqui volunt

de Thannen Waldburg & Khuffenberg, eligitur Episcopus Constantiensis, anno domini 1234. præfuit prudenti & utiliter 14. annis: & quamuis toto pectore abhorret omnibus belli furoribus ac tumultibus, tamen ab Henrico & Godefrido Niffensibus Baronibus, iniustissime lacertus ac diu grauitè & multifarie molestatus & oppressus, collecta tandem manu, ardentibus votis Dei prius implorato, contra hostes egreditur, & cum ipsis in Svingerana valle feliciter configit: nam etsi numero longè esset hostibus inferior, tamen Deo duce vicit, & vtrunq; Niffensem, cum Baronibus ac nobilibus aliis quadraginta fortiter cœpit, vinculisque inclusos Constantiam duxit aliquandiu ibi in custodia seruatos, certis tandem conditionibus iterum dimisit. Hæc pugna commissa est in die Albani, anno Domini 1235. Postea quæta gubernatus est. Decessit ex hac mortali vita, anno Virginie partus 1248. Sepelitur in Basilica Constantiensis.

LIV.

Eberhardus secundus, Dapifer à Waldburg: eligitur clero Constantiensi, sublato ex hac vita Henrico Episcopo præfuit summam prudentiam & curam 26. annis. Viehumani & mitis erga omnes omnium conditionum homines, & circo omnibus etiam eximie charus. Ampliavit & ditavit Episcopatum: emit oppidum Klingen, & quosdam etiam pagos à Domino Valthero de Klingen: arcem item in tenhusium ab Hildiboldo de Steckborn & plurima cum castra, tum prædia: plurimas item decimas à diuisis circumiacentis terræ Regulis. Obiit feliciter anno 1248. decima nona Februarij. Sepelitur in medio choro Basilicæ Constantiensis mense Martio.

LV.

Rudolphus comes Habsburgius, Imp. Rodolphi Habsburgij patruelis, Canonicus Basiliensis prius & Constantiensis, eligitur anno 1274. præfuit 10. annis, quibus Episcopatum egregie auxiliaret, & locupletasset, nisi à suis propin-

colanguineis, rege videlicet Alberto, Rodolphi filio, omnis generis persecutionem sustinere, imo ad arma ultro etiam capienda, duro necessitatis telo adactus, & compulsus fuisse. In hoc bello obsidione cinxit, occupavit & diripuit, anno Domini 1291. Buchornam oppidum ad lacum Acronianum situm, obiit anno Domini 1294. tertia Aprilis, relinquens Episcopatum in maximis debitis, propter gesta bella, ad quæ tamen non nisi summa vi pertractus est. Sepelitur in maioris Basilicæ Constançiensis choro, ad sinistram latus aræ maximæ. Sub eo frigoribus concretus est lacus Acronius totus, anno Domini 1277.

LVI.

Fridericus comes à Zolletn, præpositus Maioris Ecclesiæ Augustanæ, eligitur à maiori parte Collegii Constançiensis, ut succedat Rodolpho Episcopo sanguinis etiam necessitudine sibi coniuncto: At contra hunc à paucis quibusdam summi collegii Canonice eligitur Henricus nobilis à Klingenberg legum doctor, & Rodolphi regis Cancellarius, vir adprime doctus, & summa prudentia præditus. Hoc Schisma fuisset maxime perniciosum Episcopatu Constançiensis, nisi Fridericus rãta morum lenitate, & animi mansuetudine præditus, tamque pacis ac tranquillitatis studiosus, de suo iure potius cedere voluisset, quam autor & adiutor esse, exhauriendi aut annihilandi Episcopatus, cui videbat tam perniciosam fuisse, & tam infœliciter cessisse, discordiam antecessoris sui cum ipsius consanguineis, Austria principibus. Movebat eum & hoc, quod Henricus, Alberti regis præcipuus consiliarius, non quieturus esset, ut qui sapientia & præsidii esset ad retinendum Episcopatum paratior. Reservata ergo annua sibi pensione post annos quatuor ab electione præteritos Henrico Clingenbergenfi, gubernationem plene resignavit, obiit tandem anno 1304.

LVII.

Henricus secundus huius nominis, nobilis Regulus à

Clingenbergh, eligitur eodem tempore & die, quo Fridericus comes à Zollern, discordi scilicet electione. Cum autem ei potentiori cessisset Fridericus, confirmatus & consecratus est ab Archiepiscopo Moguntino Gerharo Eppenstein, anno Christi 1294: Dominica Letare. Præfuit vtilissime annis vndecim: multa Episcopatus bona impignorata redemit, plura à diuersis hinc inde regulis ac locis emit. Erat Historiarum lectionis studiosissimus, quilibet etiam de comitibus Habsburgensibus in gratiam Rodolphi regis (cui charissimus semper fuerat) scriptis Nigromantiæ vero studio supra mediocritatem delectatus est. Construxit intra muros Constantiensis urbis templum D. Laurentio sacrum, obiit anno Domini 1308. Sepelitur in Summo templo Constantino.

LVIII.

Eberhardus tertius huius nominis, aliis Gerhardus. Auinione Galliæ natus, vir in sacris ac prophanis eruditus, intruditur à Rom. Pontifice Clemente quinto mox post obitum Henrici: præfuit 12. annis, obiit anno Domini 1318. Huius temporibus perit maior pars urbis Constantiensis lugubri ac miserrimo incendio, anno Domini 1314. mense Maio, die S. Crucis. Id incendium in iudæi cuiusdam ædibus natum, facile restingui & prohiberi in initio potuisset, nisi Iudæus ille nequam tantæ calamitatis potius spectator, quam Sabbati sui transgressor esset voluisset.

LIX.

Rudolphus tertius huius nominis, comes à Monte ferri, vir insigni sapientia prudentiaq; præditus: eligitur vna cum aliis in senatu Canonico, anno Domini 1318. Præfuit sedi Constantiæ laudabiliter & vtiliter annis quatuordecim, egregie eam & augens & illustrans. Aedificauit de nouo insignis castrum Arbonense ad lacum Acronium. Erat in tanto odio apud Pontificem Romanum, quod Ludouico Bauaro constantius ac fidelius adhereret.

haretet: vt etiam excommunicaretur. Postulatus est etiam ad Churensis Episcopatus gubernationē, anno 1323. quam prudentissime etiam administrauit. Obiit anno Christi 1332: & quia in Pontificio Anathemate ex hoc seculo emigrasset, non loco sacro, sed prophano humatus est: precibus tamen & indefinēti suæ familiæ intercessione post viginti annos iterum effossus ac sacratæ terræ honorifice mandatus.

L X.

Nicolaus nobilis à Kenczingen & Frauuenfeldo, Magister Curie cognominatus, eligitur per Schisma, & tamen a maiori parte senatus Canoniorum confirmatur à Rom. Pont. Ioanne XXII. Contra hunc eligebatur à quibusdam Canonicis comes Albertus de Hohenberg, patre Rodolpho furioso homine natus. Hi duo bello etiam de possessione Episcopatus certarunt, sed vicit Nicolaus, auxiliis Frederici Austriæ contra Imp. Ludouicum electi. Cuius Frederici locum tenens designatus est, iste Nicolaus Episcopus, per vniuersam superiorem Sueuiam Ergouiam, Thurgouiam ac Alsatiam. Militauit item Episcopus iste per menses quatuor in castris Frederici comitatu ducentorū ac septuaginta equitum. Præfuit Episcopatu annis vndecim laudabiliter, vbi in summa Annonæ difficultate, liberalissimus erat singulis diebus trium milium pauperis turbæ hominum alumnus. Obiit anno Christi 1344. in die S. Iacobi. Sepelitur cum orationum pauperum ac egenorum summo luctu & planctu, in Cathedrali Ecclesia Constanciensi: eodem tumulo, quo prius Henricus à Klingenberg humatus quiescebat.

L X I.

Vdalicus tertius, Pfefferhart dictus, ex veteri & honestissima quadam Constanciensi vrbis familia prognatus: Cathedralis Ecclesiæ prius Decanus subrogatur cōcordib. totius Capituli suffragiis Nicolao antistiti, anno domini 1344. Præfuit septem annis prudentissime ac vtilissime: erat

mitis ac simplex homo, sed bonus ac circumspectus Oeconomus, pecuniarum diligentissimus collector & coaccuator. Is interrogatus (quare tanto studio colligeret pecunias) respondit: se ideo facere, ut ingruentibus aliquando tempestatibus bellicorum tumultuum, vel defendere & tueri suos, vel pacem saltem suis emere posset. Sub eo Iudæi combusti, quod dicerentur infecisse fontes per totam Germaniam. Sub eodem cæpit etiam anno 1349, ordo flagellatorum cateruatim per vrbes miris vociferationibus ambulantium, & populo mira quadam Paradoxa concionantium: is mox tamen iterum à Clemente sexto damnatus est. Obiit Episcopus Ulricus anno Domini 1351. sexta Nouembrium. Sepelitur in Summo Constanciensi templo.

LXII.

Ioannes tertius: cognomento Windlock, è Schaffhousen natus, eximie doctus & sapientissimus vir, Cancellarius Austriae ducis, Alberti Claudi, cuius precibus obtinuit confirmationem ab Innocentio VI. Præfuit annis 5. Habebat publicum hostem, Conradum ab Honburg equitem auratum, qui oppidum Mattorfsum, quod generosissimo vino celebre est, meliore titulo arbitrabatur sibi haberi quam Episcopo: cum tamen optimo iure confectus etiam ac confirmatione Caroli quarti, Episcopus id possideret. Honburgius igitur dolens sibi tam bonum bolum è faucibus eripi, ad Carnica consilia se totum conuertit. In die Agneris, anno Domini 1356. cum aliquot aliis similibus Centauris, non sine consensu quorundam eorum Canonorum in urbem irrumpens, Episcopum cum paucis aliquot amicis sacerdotibus, in palatio Constanciensi instructas mensas sedentem & cœnaturientem, nihilque insidiarum aut mali metuentem, armata manu aggressus, ac crudeliter trucidat, fuga sibi postea consulens. Episcopus primum quod interdictum esset sacris Constanciensi in loco prophano prope sacellum D. Margaridos honoratus

tuus, sequenti anno honorifice transfertur in Cathedralē
Ecclesiā ConstanCIensem.

LXIII.

Vdalicus quartus, nobilis à Fridingen, eligitur à toto
Capitulo in Episcopum, qui propter insignes animi virtutes
dignissimus fuisset tali munere: sed quia Pontificiam
confirmationem impetrare non potuit (occuparat enim
animos pontificis & Cardinalium alius quidam, Henricus
videlicet à Brandis) pacis & tranquillitatis conseruandæ
studio, volens ab Episcopatu cessit, gratias interim agens
senarij Canoniorum pro oblato sibi tali honore: quo
profus carere, quam Episcopatui nocere maluit. Hic aliqui
etiam Leopoldum quendam Canonicum Bambergensem,
Episcopatui à Carolo III. intrusum esse scribunt, qui
tamen decem saltem præfuerit mensibus, eum prætereo,
cum nec Catalogi ConstanCIenses eum habeant.

LXIV.

Henricus tertius huius nominis, Baro à Brandis & Ab-
bas Einsidensis: consequutus est possessionem & clauum
Episcopatus ConstanCIensis, non per legitimam Canoni-
corum eius loci electionem, sed largitionibus cum maxi-
mo & Abbatiæ Einsidensis & Episcopatus ConstanCIen-
sis detrimento: corruperat enim Cardinales quosdam Ro-
ma, qui ei confirmationem apud Innocentium sextum, fa-
cile impetrabat, anno Domini 1356. decimaquinta Maii.
Præfuit Henricus 26. annis, cum vrbi inuisus, quia summe
ei molestus & iniurius: tum Canonicis etiam non admo-
dum gratus, obiit anno Domini 1383. apud Klingeno-
tium, in die S. Cecilia: inde ConstanCIam vectus, honori-
fice sepelitur in Cathedrali Ecclesia. Non modo non præ-
fuit, sed obfuit plurimum Episcopatui.

LXV.

Mangoldus à Brandis Henrici Episcopi ex fratre nepos,
eligitur ex Abbate Diuitis Augiæ in Episcopum Constan-

ciensem, 27. Ianuarii anno Domini 1384. à nouem Canonicis: reliquis Domino Nicolao à Rysemburg suffraganeis: confirmatur ab Adolpho Archiepiscopo Moguntino. Nicolaus vero à Pontifice Urbano confirmationem consequutus, Constanciam ingressus, ibi sedem suam habere cepit. Mangoldus conscripto foris exercitu tumultuatus, & armis viam sibi ad consequendam plenam Episcopatus gubernationem aperire statuit: At cum plerumque nobis proponentibus Deus disponat, obiit Mangoldus subitanea morte apud forum Tiberii siue Cæsaris solium in Ergouia, cum iam iam equum vellet inscendere, ut Schisma illud durasset annum & dies 24. Sunt qui veneno, affirmant è medio sublatum esse. Auehitur in uicem Augiam, & ibidem in Basilica summa sepelitur. S. Blasii.

LXVI.

Nicolaus secundus huius nominis, nobilis à Rysemburg eligitur, ut supra dictum, anno Christi 1384. Praefuit annis quiete & solus, sublato iam Mangoldo Episcopo: atque de inutiliter. Resignauit episcopatum quarta Maii, anni Christianæ salutis 1388. spe amplioris dignitatis: quæ cum frustraretur, rediit Constanciam, ubi præposituræ dignitatem iterum consequutus est.

LXVII.

Burcardus Baro Heuuenensis, & Præpositus summi Collegii Constanciensis successit concordi Canonice electione Nicolao: præfuit annis decem. Profectus est in Romam pro confirmatione ad Urbanum Pont. sed impetrare alio eam pacto non potuit, quam si Nicolaum antecessorem suum, præposituræ dignitate inuestiret: quod illico facturum Pontifici promisit. Aedificauit egregium sacellum in honorem D. Virginis in ambitu Cathedralis Ecclesie, ubi & sepulturam sibi ipsi constituit & elegit, obijt postea anno 1398.

LXVIII.

Fridericus secundus huius nominis : comes à Nellenburg, eligitur ab vniuerso Capitulo in successorem Burcardiano Domini 1398. in die S. Galli, moxque in presentia parentis, comitis Conradi à Nellenburg insigni pompa consecratur : cum audiret autem Episcopatum adeo esse exhaustum & aere alieno grauatum, vt difficillime ei consuli aut subueniri posset, resignauit eum decimo die, suis Canonicis gratias agens ingentes pro tali honore sibi exhibito.

LXIX.

Marquardus nobilis à Randeck, Sueuus : eius familiae quam vulgo Neidlingos vocant, cuius patruus itidem Marquardus, Episcopus fuit Augustanus & Patriarcha tandem Aquileianus designatus est : Is successit Friderico legitime electus & consecratus, praefuit decem annis. Decessit ex hac vita, anno Christianae salutis 1408.

LXX.

Albertus Blaurerus ex honesta ac porueteri familia Reipublicae Constanctiensis, & optimis parentibus natus : praepositus summi templi, designatur Episcopus propter insignem prudentiam suam, anno 1408. Non consecratur, quia non erat sacerdos : praefuit laudabiliter & utiliter tribus annis, quibus aliquomodo restituit Episcopatum pristinae dignitati, fideli videlicet & prudenti Oeconomiae administratione : anno vero 1411. totius Canonicorum tenentis consensu resignauit Episcopatum Othoni sequenti, reseruata sibi tamen per omnem vitam annua & mediocri pensione.

LXXI.

Otho tertius, Marchio de Hochberg & Röttelin accepit baculum pastorem à resignante Alberto Blauro, consensu totius cleri Constanctiensis, anno Domini 1411. Praefuit 23. annis. Erat eximia prudentia & doctrina

præditus: Extant eius scripta de laudibus D. virginis, & filii Dei ex hac intemerata virgine nati, in Bibliotheca Divina Augiæ. Sub hoc Episcopo congregata est Synodus illa magna Constancienſis ab Imperatore Sigismundo, cuius acta non est huius loci recitare. Ingrauescente senio Episcopi lepsiã incidit, seu morbum Herculeum aut caducum vulgo vocant: quam calamitatem patienter tulit. Cum agnosceret vero ipse tali gubernationi non esse se amplius idoneum, resignavit Episcopatum cum bona voluntate & consensu totius cleri, Friderico illustri comiti de Zollern Canonico Constancienſi & Argentinenſi, retenta sibi exigua pensione, qua reliquum vitæ in Minorum Constancienſium cœnobio tranſegit. Vixit in Monasterio non plenis duobus annis: Valedixit caducæ isti ac momentanea vitæ 15. Nouembrii. Anni à nato Christo 1433. Sepelitur in Basilica Cathedrali.

LXXII.

Fridericus tertius: comes à Zollern, Canonicus Argentoratensis, consequutus est munus ac dignitatem Episcopi Constancienſis per liberam resignationem Episcopi Gothonis. Erat egregius iuuenis summa modestiæ & humilitatis erga omnes cum summis tū infimos laude inſignis & iccirco omnibus etiam suis longe charissimus. Præterea annis nec integris tamen. Euocatus est ex hac mortalitate anno Christi 1436. vltima Iulii, in arce Gotlieben: inde urbem vectus, honorifica ibi sepultura donatus est, in templo Cathedralis Basilicæ. Anno præcedente mortem hanc congregavit Synodum ex vniuerso Clero suo Constancienſi ei interfuerunt Abbates 26. præpositi sex, Canonici 4. ducenti & sexaginta sacerdotes, non supputato clero, qui intra mœnia vrbis habitaret semper. In hac Synodo constituta & numerata sunt per vniuersam diœcesin Constancienſem, trecenta & quinquaginta vtriusque sexus monasteria mille, septingentæ & sexaginta parochiales Ecclesiæ: sed dotum vero capita supra septendecim millia.

LXXIII.

Henricus quartus, Baro Heuwenſis, præpoſitus Conſtanciſis, & Decanus Argentinenſis concorditer & legitime eligitur ab vniuerſo clero Conſtanciſis in Episcopum anno Domini 1436. quarta Auguſti. Confirmatur eundem menſis octaua die ab Eugenio quarto, P.M. Baſilicæ tum exiſtente. Ingreſſus eſt Conſtanciam quingentis equis in vigilia Natalis Domini, vt auſpicaretur gubernationem. Præfuit annis 36. Recuperauit Morſenſburgum, anno Domini 1457. Tenuit per reſignationem Conradi à Reibberg Churenſis Episcopii, eiſdem Rhetorum etiam Episcopatus adminiſtrationem 10. annis. Erat homo ſplendidus, pomparum amantiſſimus, Oeconomus non admodum bonus aut vtilis. Obiit anno Chriſtianæ ſalutis 1471. relinquit Episcopatum in maximis debitis. Sepelitur in ſacello à ſecundo, per ambitum Baſilicæ Cathedralis, vbi ipſe ſibi viuus adhuc ſtatuit tumulum.

LXXIV.

Burcardus ſecundus, nobilis à Randeck ex Hegouia: vir humilis, ſolitudinis & tranquillitatis ſtudioſiſſimus, optimus Oeconomus: eligitur in locum defuncti Henrici, anno Chriſtianæ ſalutis 1472. Præfuit tribus annis & aliquot menſibus ſapienter & vtiliter, obiit anno Domini 1475.

LXXV.

Hermannus nobilis de Lato Landenburgo, præfici- tur Cathedræ Conſtanciſis, antea Decanus Summi tem- pli: vir mire religioſus, humanus, mitis, munificus in pau- peres. Eligitur anno Domini 1475. erat ſenio confeſtus, & plurimis ægitudinibus & infirmitatibus affectus, ac va- letudine omnino afflictus: idcirco adſumpſit è Canonico- rum collegio quendam ſibi coadiutorem Ludouicum no- bilem à Fribergk doctorem, virum prudentem ac valde ver- ſatum: is clandestinis machinationibus contra Episcopum Hermannum & totum Canonico- rum collegium Romæ confirmationem à ſummo Pontifice Xiſto quarto impe-
fff

trauit: non quod aliquid mali contra Hermannum Episcopum meditaretur, sed quod post ipsius mortem Episcopatus possessionem facilius se hoc pacto retinere possideretur. Hoc callidum consilium coadiuteris suis, tam patienter tulit Hermannus, ut post pauculos dies ex vita emigraret, quia suspectus iam erat tenatui Constantinensi hoc nomine factus, quasi ipse author aut suffraganeus certe fuisset tam vafre contra Summi Collegii libertatem excogitati consilii. Præfuit non integris 2. annis, obiit anno 1477. Sepelitur in Basilica Cathedrali.

LXXVI.

Ludouicus nobilis à Freibergk, eius familia quædã las gestat in insignibus suis: Doctor legum, vir eruditus, callidus, & multarum rerum experientia clarus: Constantiensis. Assumitur primum ab Hermannus coadiutorem: ut autem post mortem Hermannus gubernationem consequi & retinere posset, laborantissimæ, pro confirmatione, quam auro facile impetrasset. Mortuo igitur & animi morore consumpto Hermannus non iam electionem aliquam expectare, sed plene Episcopatus potestate potitus est. Ludouicus nec impetrande volens, in Radolphicella sedem sibi elegit, & ibi etiam senatum, suum consistoriũ habuit. Is Romam quoque profectus, impetrauit apud Xistum Pontificem mandato Pontificio discedere è gubernatione inter Otho: quod nisi facturus esset, minitabatur ei Pontificem Excommunicationis. At Otho Constantiam constantem permanens, misit tamen legatos Romam qui certiores facerent Pontificem de toto hoc negotio. Cuius alio pacto dirimi hæc controuersia non potuit (neuter enim alteri cedere nec Pontifex confirmationem suam irritam facere volebat) ad forenses disceptationes

tandem ventu est, vt legibus dirimeretur quod alia via di-
 cimi non potetat. Cum autem hæ disceptationes in lōgū,
 vñt. protraherentur, incidit interim Ludouicus in pericu-
 losum morbum, quo consumptus Romæ ex mortali vita
 emigravit, vbi Episcopali pompa honorifice sepultus est;
 cum durasset hoc Schisma integrum iam septennium. Iam
 Otho Sunnenburgius quæta gubernatione frui, & confir-
 mationem Pontificiam impetrare si voluit, vtriusque par-
 tis expensas magno Episcopatus Cōstancienſis detrimen-
 to solvere eum oportuit. Obiit Ludouicus Romæ, anno
 Domini 1484. quo cæpit Otho quiete possidere Episco-
 patum.

LXXVII.

Otho comes à Sunnenberg electus contra Ludouicum;
 Cōstancienſi ſedi præfuit, durante Schismate, ſeptem an-
 nis: finito Schismate octo annis, obiit Cōstancie anno
 Christi 1491. ſepelitur in ſacello Cathedrali Baſilicæ con-
 tiguæ quod ipſe ſibi viuis conſtrui ac adornari fecit.

LXXVIII.

Thomas Perlouerus ex Cilienſi Pannoniæ inferioris
 oppido natus, vtriuſq; iuris Doct̄or, vir eximie eloquens,
 prudentia vero virtute ac rerū vſu longe maximus: Fride-
 ricū III. Imp. Orator ac Conſiliarius intimus, & qui Maxi-
 milianū Friderici filium, ita in latinis literis inſtituit, vt ille
 cum omnibus legatis latine loqui poſſet expedire: Primum
 præpoſitus ſummi Collegii Cōſtancienſis designatus, ita
 ſele in hoc munere geſſit, vt poſtea mortuo Ep̄ſcopo O-
 thone, 22. Martii anni Chriſtianorum 1491. vñanimi to-
 tius Collegii conſenſu in Ep̄ſcopum Cōſtancienſem eli-
 geretur, vbi prudentiſſime & vtiliſſime quinque annis præ-
 ſiit, Ep̄ſcopatum mediocriter reſtituens ac inſtaurans:
 obiit anno Domini 1496. vicesima Aprilis. Sepelitur in
 Summo templo Cōſtancienſi.

LXXIX.

Hngo nobilis heros à Landenbergk, Decanus ſum-
 mi Collegii, vir ita proceræ ſaturæ, vt nullus eſſet prin-

ceps eo tempore in Germania, qui heroica statura corpori
illi conferri potuisset: Erat autem & prudens, humanus
omnium eruditione aliqua præstantium hominū amantis-
simum, etsi ipse non admodum doctus. Is eligitur concilio
dibus totius Canonicoꝝ senatus suffragiis & sententiis
Thomæ successorem, anno Dom. 1496. Præfuit tandem
ac felicissime triginta tribus annis. Restituit & aedificauit
construxit arces, Morfenburgensem, Arbonensem & Herten-
torffensem. Petershusense monasteriū ita iuuu, & libera-
liter donauit, vt eius secundus fundator dici possit: Mon-
alium cœnobium in vrbe sita reformauit, auxit & aedificauit
lustrauit. Sub hoc Episcopo Comicia habita sunt Constancia
à Diuo Maximiliano Imp. anno Christi 1507. quibus
mnes Imperii status interfuerunt: hæc Comicia durauerunt
per integrum annū: Habita sunt ibi deliberationes, quæ
admodum antea etiam in Wormaciensibus Comitijs
constituendo in Germania Imperiali iudicio: quod antea
non constitutum & inchoatum est. Anno Dom. 1527. Resignauit
cum vniuerso suo clero propter mutatam Constantiensi
religionem Vberlingam, vbi honorifice à Senatu populi
que exceptus, difficultate suorum temporum terminauit
episcopatum senatui Canonicoꝝ anno Dom. 1528. Resignauit
re resignat, & sibi quietem quarens vna cum toto Canonicato
lo Balthasarem successorem sibi constituit, vt sequetur
piosius.

LXXX.

Balthasar Merckholius, tenuis fortunæ parentibus
honestis & piis natus in Waldkirchio Hercyniæ oppido
sub Friburgo Brisgoiæ sito: homo ambiciosus, & qui
per Nilud cogitaret, quod est apud veterem Poetam:

Tentanda via est, qua me quoque possim

Tollere humo, victor que virum, volitare per ora:

In studiis ergo literarum diligenter versatus, mox Doctor
legum, & Canonicus postea Constanciensis designatus.
Dedit autem operam, vt etiam Diuo Maximiliano Imp.

tura corporis
 s, humanus
 omniū am
 ligitur coc
 e lentesis
 efuit in
 it & de
 nem de
 uir, & libe
 possit: Ma
 & a dilect
 ſunt Conſi
 07. qu
 icia d
 iones. qu
 Comiti
 quod
 m. 127.
 n Conſi
 natu pop
 n terris
 m. 128.
 toto Ca
 ſequer
 parent
 ynna opp
 s, & qui
 oerant
 per ora
 mox Do
 s designat
 ano Imp

tati in magnis Conſtanciensibus Comitibus anno Chri-
 ſtiane ſalutis 1507. innotefceret, cuius aulam deinde ali-
 quādiu ſequutus, ſemper ei poſtea chariſſimus, & intimus
 fui Conſiliarius, quamdiu viueret Imp. Impetrauit autem
 ad eo præpoſituram Waldkirchenſem, cui ſemper antea
 nobiles tantum, & maiorum imaginibus clari præfuerant.
 Maximiliano vero Imp. rebus humanis exempto, & D. Ca-
 rolo V. in ipſius locum vnanimi electorum conſenſu ſub-
 rogato, mox in ipſus etiam aulam vocatus, Carolum V. in
 Hiſpania ſequutus eſt, cuius ibi Vicecancellarius etiam de-
 ſignatus totius Imperii negocia expedienda ſubiuit, & ſum-
 ma diligentia, nec vero minori laude promouit, expediuit
 & adminiſtrauit. Cumq; innotuiſſet iam Hugoni Epifco-
 po Conſtanciensi, Canonicum ſuum Balthazarum ad tan-
 tos honores eſſe euectum, putabat in tali temporum diffi-
 cultate non poſſe melius conſuli afflictæ Eccleſiæ Conſtā-
 cienſi, quam ſi integra Epifcopatus gubernatio ad eum de-
 ferretur: perſuaſit igitur Canonicis, vt miſſa honeſta lega-
 tione eum ad patriæ gubernationem vocarent. Interim ac-
 cidit vt eidem Balthazaro à Cæſarea Maieſtate in Germani-
 am ad Electores quofdam Imperii miſſo, reſignaret Epi-
 ſcopatum etiam Hildeſianum in Saxonibus Ioannes Epi-
 ſcopus Saxoniar Angeriæ, & Weſtphaliæ Dux. Vtroque
 igitur Epifcopatu accepto, Anno Chriſti 1530. in Auguſta-
 nis Comitibus ab Alberto Cardinale, & Archiepiſcopo Mo-
 guntino inſigni pompa, præſentibus omnibus Imperii ſta-
 tibus conſecratur. Vberlingam itaque veniens (vbi exula-
 bariam ſenatus Canonicorum) ſplendide ibi, & cum ſum-
 mo gaudio ac triumpho excipitur. Præfuit 15. menſibus,
 & in arduis Imp. Maieſt. negotiis in inferiorē Germaniam
 deſcenſurus, cum Treueri pernoctaret, & mane equum
 inſcendere vellet, ſubitanea morte deceſſit in ipſo feſto S.
 Pentecoteſtes, anni Chriſtianorum 1531. Sepelitur ibi apud
 S. Simeonem cum tali Elogio:

DEO OPT. MAX. TRINO ET VNI.

Reuerendiſſimo in Chriſto patri & domino, D. Baltha-
 zarii

Sari Mercklin à VValdkirch D. G. Episcopo Constantien-
 & Administratori Hildesheimensi: sub Carolo V. Imperatore
 Vicecancellario, & duorum Cesarum ambas per Germaniam
 Hispanias & Italiam multis annis sequuto: obeundis concilio
 Imperii, & amplissimis legationibus, Iuris vtriusque scientia
 consilio, rerum gerendarum prudentia & authoritate singu-
 lari, tum ceteris artibus granissimis, amplissimos honores
 pro: tandem iniquissimis fati erepto: liber alissimo & in
 fortuna modestissimo, pietissimoque consanguineo & Me-
 cenati suo incomparabili: Ioannes Keck à Treueri P. 1522.
 annis 52. obiit Treueri, anno salutis 1531. Hoc nuncium
 Constantiensibus Canonicis afferretur: reuocatum
 vnanimi consensu Hugonem à Landenberg ad Episco-
 pus gubernationem, cui iterum sapientissime praefuit
 sibus vndecim. Postea decessit ex hac mortali vita
 dierum, septima Ianuarii, anni à nato Christo 1532. Me-
 senburgi.

LXXXI.

Ioannes quintus, comes à Lupffen, in Hegouia, suc-
 cessit tertia Februarii mortuo Hugoni, consentiente
 clero, vocatus & electus. Etsi autem ille talem prouinciam
 inuitus subiret, vt qui sciret Episcopatum mire esse ex-
 stum: tamen petenti non solum clero, sed circumiacentibus
 etiam prouincia vniuersae nobilitati denegare id omnia
 non potuit. Praefuit igitur sex annis: & cum videret
 gubernationem habere plurimum laborum, curarum
 sollicitudinum: emolumentum vero minimum, resigna-
 eam Canonicorum senatui, anno Domini 1537. in
 omnium sanctorum. Ipse in suam & maiorum suorum
 cem Engenium (quae in Hegouia est) reuersus, ibi Can-
 nicatu suo contentus, reliquum vitae absolueret in quiete
 quam talibus curis immerfus esse maluit.

LXXXII.

Ioannes sextus, nobilis à Weezen ex inferiori Germa-
 nia, Iuliae videlicet ducatu natus: doctrina, prudentia,
 rarum rerum usu, & plurimarum linguarum cognitione
 insignis.

signis, & idcirco D. Carolo V. Imper. eiusque fratri D. Ferdinando in primis charus. Designatus primum à Rom. Pont. Archiepiscopus Lundensis in regno Daniae, ubi à Christierno rege D. Carolo V. sororio, in tanto precio habitus est, ut ille ei unicum filium traderet erudiendum. Postea rege Christierno misere in regno suo saeuiente, subducente ex Dania, etiam Archiepiscopus iste: in inferiorem Germaniam concedens, ubi Imp. Carolo V. fuit à legationibus & consiliis. Missus autem anno Domini 1538. à D. Carolo ad fratrem Ferdinandum: in eo ipso itinere ad gubernationem Episcopatus Constanciensis, regis Ferdinandi consiliis & auxiliis peruenit: consecratus est Ratisbonae in Comitiis anno 1541. Incorporauit Episcopatuui Diuitis Augiae caenobium Benedictinum, & praeposituram Oeningensem ad lacum Venetum sitam. Fuit idem, Abbas etiam in praepotenti Nariscorum terrae caenobio Waldsassen, ad Wonderam anneau sito. Interfuit plurimis Comitiis, praecipue vero illis, quae D. Carolus V. Rom. Imp. Augusta Vindelicorum, habuit anno Domini 1547. & 1548. post bellum Germanicum: in quibus subitanea morte ex hac lachrymarum valle decessit Episcopus, Menesio Mado: cum aliquoties voluisset clarissimo viro Doctore Jacobo Mergellio, Canonico Constanciensi Episcopatum resignare, praefagens fortassis sibi ipsi, non diu se superstitem mansurum. Vectus est ex Augusta, honorifica pompa funebri ad Monasterium Augiae Diuitis, in quo terrae mansatus est, anno Domini 1548.

LXXXIII.

Christophorus Metzlerus, patria Feldkirchianus, Rhetus: honestis & locupletibus parentibus natus: Doctor legum, Canonicus Churensis & Constanciensis, eligitur vnanimi senatus Canonicorum consensu in ipsa die Visitationis Marianae, Anno Christi 1548. in Episcopum Constanciensem. Praest adhuc hoc anno Domini 1549.